

[Statsministeren]

ret væsentlig stærkere hos os end i de lande, der omgiver os, og som vi først og fremmest er afhængige af som aftagere af danske varer. Fra 1983 til 1986 er bruttonationalproduktet i Danmark steget med 11,7 pct. i faste priser. Men det sker samtidig med, at det i de europæiske OECD-lande under ét kun er steget med 7,8 pct., en meget markant forskel over så lang en periode som tre år, og det er naturligvis en bedrift, at vi på trods af den mattere konjunktur i alle de andre lande har præsteret den vigtige ting for Danmark at klare en vækst på 11,7 pct., mens de andre måtte nøjes med 7,8 pct.

Det fortæller noget om, hvordan disse tre år er brugt. Men den svagere vækst hos de andre betød, at vore eksportindtægter ikke kunne følge med vort eget valutaforbrug til indkøb af råvarer, halvfabrikata, investeringsvarer og forbrugsvarer.

Derfor måtte vi konstatere, at underskudet på betalingsbalancen i 1986 nåede op på 33 mia. kr. Det var et klart signal til os om, at vi ikke i Danmark kunne blive ved med at øge produktionen og beskæftigelsen i væsentlig stærkere tempo, end man gør det i de lande, vi er afhængige af som eksportmarkeder. Vi kan desværre ikke regne med, at der kommer mere skub i den økonomiske politik i vore aftagerlande i den allernærmeste fremtid, men vi har lov til at håbe på – og vi skal selv arbejde med derpå – at der ligger alvor bag de udtalelser om en mere ekspansiv økonomisk politik, som for nylig kom fra OECD, men det er altså ikke noget, der virker fra i dag til i morgen. Det er baggrunden for, at vi har måttet acceptere, at det var nødvendigt at lægge en dæmper på efterspørgslen her i landet, så det indenlandske forbrug kom bedre i takt med vore afsætningsmuligheder i udlandet. Det har vi gjort ved at lægge en dæmper på det private forbrug; julepakken, påskepakken, skattereformen og kartoffelkuren ikke mindst har alle trukket i den retning, og det var nødvendigt. Vi kan nu konstatere, at vurderingen af udviklingstendenserne i det private forbrug klart peger i retning af, at der ikke er behov for yderligere forbrugsbegrænsende indgreb. Opsvinget i produktion og beskæftigelse har i høj grad været båret af en meget kraftig stigning i erhvervslivets investeringer. Det er et helt anderledes effektivt og moderniseret produktionsapparat, danske arbejdspladser

nu har til rådighed, end for et antal år siden. Nu forventes der en beskeden nedgang i disse investeringer i 1987. Det er blevet tolket som et tegn på, at erhvervslivets optimisme og tro på fremtiden er forduftet. Det er nu næppe rigtigt, for når investeringerne falder, skyldes det først og fremmest færdiggørelsen af de omfattende investeringer i olie-, i gas- og i fjernvarmesektoren. Det har vi nu bag os, men det har sandelig også i et antal år stillet enorme krav til samfundsøkonomien. Derimod peger alt på, at investeringerne i landbrug, i industri og i øvrige byerhverv vil blive på samme høje niveau i år som i 1986. Men denne dæmpning, denne nødvendige dæmpning på grund af den svage internationale konjunktur, af den danske indre efterspørgsel, først og fremmest gennem en begrænsning af forbruget, måtte til for at skabe bedre overensstemmelse mellem den indenlandske efterspørgsel og vore eksportmuligheder.

Eksportindtægterne har især i 1986 udviklet sig utilfredsstillende, fordi efterspørgslen på vore eksportmarkeder var utilfredsstillende. Der er ikke noget tegn på – det skal fremhæves – at netop dansk eksport konkurrencemæssigt har klaret sig dårligt eller dårligere end de andre landes, for vi har faktisk fra 1985 til 1986 forøget de danske markedsandele i en lang række lande; det gælder f.eks. i Norge, i Vesttyskland, i England, i Italien, i Frankrig, i Holland og i Japan. Disse lande dækker hovedparten af de danske eksportvarer.

Importen til disse lande samlet faldt på grund af den svagere konjunktur, men den danske andel i markederne steg procentvis. Det er godt nok, men det har ikke kunnet løse vort problem, for mængderne var for små, selv om procenterne steg.

Når der tales om stagnerende eller svagt vigende produktion og dermed stigning i ledigheden, er baggrunden dels en forventning om, at eksportmarkederne fortsat vil være svage, dels en frygt for, at 1987 og 1988 vil give os en mærkbar forringelse af danske arbejdspladser konkurrenceevne. Det er et hovedproblem i den danske økonomi, som vi må se i øjnene. Lad mig understrege, at det har været nødvendigt at dæmpe den indenlandske efterspørgsel for at opnå en forbedring af betalingsbalancen. Denne forbedring er nu ganske klart ved at slå igennem, men